

Aan : Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit – Minister voor Natuur en Stikstof
Van : WBE De Zuid Plantage
Datum : 9 juni 2022

Betreft : Zienswijze t.a.v. de ontwerpregeling (nr. WJZ/21093226) (hierna: de ontwerpregeling) van de Minister voor Natuur en Stikstof, houdende wijziging van de Regeling natuurbescherming en de Omgevingsregeling in verband met het landelijk niet openen van de jacht op de wildsoort konijn en het niet openen van de jacht op de wildsoort haas in de provincies Groningen, Limburg en Utrecht

Zeer geachte Minister,

Wij verzoeken de Minister om het voornemen tot het uitvaardigen van de bovengenoemde regeling te heroverwegen en in overleg met de relevante stakeholders een representatief onderzoek te doen naar de werkelijke staat van instandhouding van de betreffende wildsoorten en een toekomstbestendig telprotocol op te stellen waarbij gebruik wordt gemaakt van efficiënte moderne middelen (bv. warmtebeeld).

Wij zijn van mening dat het geheel of gedeeltelijk niet openen van de jacht een overbodige en onnodige maatregel is. De jagers zijn immers uitstekend in staat om de jachtdruk af te stemmen op de populatie-omvang van de diverse soorten. U regelt iets op provinciaal niveau dat ten aanzien van soorten die zelfs op jachtveldniveau enorme fluctuaties kunnen hebben. Jacht wordt ook nergens aangegeven als de oorzaak van de (eventuele) terugloop.

In de toelichting bij de ontwerpregeling wordt gerefereerd aan rapporten (over de huidige staat van instandhouding van de betreffende wildsoorten) die naar onze inzichten geen getrouw beeld geven van de werkelijke stand en daardoor een ingrijpende maatregel als de onderhavige niet kunnen rechtvaardigen. In de rapporten zijn niet de geëigende (ecologische en wettelijke) methodieken en criteria gehanteerd en bovendien is daarin uitgegaan van, in afwijking van de gehanteerde systematiek, arbitraire referentiedata en -jaren. Daarenboven ontbreekt het in de rapporten aan de reeds beschikbare gegevens en inzichten van de provinciale faunabeheereenheden (waarin nota bene breed maatschappelijke organisaties zijn vertegenwoordigd, derhalve niet alleen vertegenwoordigers van jachtorganisaties), wildbeheereenheden en individuele jagers/faunabeheerders op basis van tellingen en waarnemingen door ervaren faunabeheerders. Het zijn juist die organisaties – met als in de wet vastgelegd doel het bevorderen van een duurzaam beheer van in het wild levende dieren – die bij uitstek de kennis en ervaring en daarom een toereikend beeld hebben van de staat en trends van instandhouding van wildsoorten. Het is niet duidelijk waarom nu juist de gegevens en inzichten van die organisaties buiten beschouwing worden gelaten terwijl die gegevens het meest accurate inzicht bieden. Mocht u zich zorgen maken ten aanzien van de stand van wildsoorten, zou het ook meer in de rede liggen in eerste instantie in overleg te treden met de in de Wet verantwoordelijke jagers over maatregelen ter verbetering van de wildstand, alvorens over te gaan tot geheel of gedeeltelijke sluiting.

Wij geven u dan ook in overweging om eerst tezamen met faunabeheereenheden en wildbeheereenheden een representatief onderzoek te doen naar de staat van instandhouding van de wildsoorten op basis van de bij die organisaties aanwezige en verzamelde en in overleg te verzamelen gegevens. Voorts wordt in overweging gegeven om in overleg met die organisaties adequate en toekomstbestendige telprotocollen vast te stellen die voldoen aan de ecologische, wetenschappelijke en wettelijke criteria.

Bevorder daarbij ook het bij tellingen gebruik maken van warmtebeeld. Onderzoek en ervaring leert dat tellingen ('s nachts) met warmtebeeld een nauwkeuriger beeld geven van de werkelijke stand van wildsoorten. Daaruit zal blijken dat de staat van instandhouding van vele soorten gunstiger is dan in de bovengenoemde rapporten verondersteld wordt. Uit de praktijk weten faunabeheerders/jagers dat (vermoedelijk door verkleining van leefgebieden, door toegenomen predatiedruk maar ook door de toegenomen recreatiedruk) het wild een veranderend dag-en-nachtritme vertoont waardoor het minder of later 'uit de dekking komt' en daardoor bij daglicht minder vaak worden waargenomen, terwijl sporen in het veld wel degelijk de aanwezigheid van de soorten aantonen.

Overigens, jacht is niet de oorzaak van een eventueel (vermeende) ongunstige staat van instandhouding van populaties (indien daarvan al sprake zou zijn). De Minister haalt zelf de conclusie aan dat *“voor alle soorten van de wildlijst jacht niet de hoofdoorzaak is van de ongunstige staat van instandhouding”* en dat *“het niet openen van de jacht daarom naar alle waarschijnlijkheid niet of heel beperkt zal bijdragen aan het herstel van de soorten”*. Als belangrijkste oorzaken van (vermeende) achteruitgang van soorten op de wildlijst worden genoemd habitatverlies, afgenomen kwaliteit van het leefgebied en lokale predatiedruk. Daar kan toegenomen recreatiedruk aan worden toegevoegd. Met die constatering ligt het dan niet voor de hand om een ingrijpende maatregel ten aanzien van jacht te nemen: jacht is immers juist niet de hoofdoorzaak. Het nemen van een onderhavige maatregel is dan niet doeltreffend (en werkt wellicht contraproductief – zie hierna). De aangewezen weg is dan juist het nemen van maatregelen op gebieden die wél als belangrijkste oorzaken worden genoemd. Met andere woorden: neem vanuit de overheid maatregelen ter voorkoming/beperking van habitatverlies, verbeter de kwaliteit van het leefgebied (in overleg met organisaties van faunabeheerders en boerenorganisaties die bij uitstek de gebieden kennen, die de diverse belangen kunnen wegen en die bereid zijn zich daarvoor in te zetten), stimuleer vermindering van predatiedruk (verruim wettelijke mogelijkheden, verstrek subsidies voor benodigd materiaal en bevorder de mogelijkheid om predatoren zoals vos/kraai te bestrijden) en neem maatregelen tegen de negatieve effecten van toegenomen recreatiedruk (bevorder handhaving op gedragsregels in natuurgebieden, zoals handhaving van betredingsverboden, van geboden om op paden te blijven, van het verbod op loslopende honden e.d.).

Faunabeheerders (jagers) zetten zich jaarlijks met enthousiasme en naar eer en geweten kosteloos in voor een duurzaam beheer van wild en de bestrijding van schadeveroorzakende dieren in samenwerking met en ten dienste van grondgebruikers of terreinbeheerders. Zij doen dit door zeer veel tijd en middelen te steken in onder meer biotoopverbetering, periodieke tellingen, bestrijding van predatoren, afhandelen van valwild, het opruimen van zwerfafval/gedumpt afval in natuurgebieden, overleg met grondeigenaren, grondgebruikers (o.a. landbouw), terreinbeheerders, wildbeheereenheden en faunabeheereenheden alsmede registratie en administratieve handelingen zoals verslaglegging. Dit doen zij kosteloos in de eigen vrije tijd in het belang van een duurzame instandhouding van (wild)soorten en daarbij dus ook in het algemeen belang. De omvang van dit vrijwilligerswerk moet niet onderschat worden en loopt jaarlijks in de vele honderdduizenden uren. Ook beschikken zij aan een schat aan ervaring en kennis doordat zij (de historische ontwikkeling van)

het veld (flora en fauna) tot in elke uithoek kennen. Bovendien hebben zij gedurende hun vele jaren (soms zelfs generaties) van inzet een persoonlijke band met het veld en het faunabeheer opgebouwd die hun zeer na aan het hart ligt en waarvoor zij zich willen inzetten. Zij dragen als geen ander zorg voor een gezonde en duurzame populatie en hebben ook belang bij een duurzame stand. Het inperken van de wildlijst op gronden die niet overeenkomen met de eigen waarnemingen en ervaringen werkt averechts op de motivatie van faunabeheerders/jagers wier kosteloze inzet, kennis en ervaring juist onmisbaar is voor faunabeheer in het kader van onder meer biodiversiteit.

Tenslotte vinden wij dat inperking van de jacht een (verdere) inbreuk betekent op het eigendomsrecht. Bovendien leiden onze individuele faunabeheerders schade, omdat zij vaak tegen vergoeding (meerjarige) faunabeheerovereenkomsten hebben gesloten met grondeigenaren.

Hoogachtend,

Wildbeheereenheid De Zuid Plantage